



# ПРЕС КЛИПИНГ

24-25. новембар 2018.



# НАСЛОВИ

**Ужичка "наменска" јача Србију(стр.3)**

**Споразум Телекома и синдиката: Отпремнине 900 евра по години(стр.3)**

**И ОВО ЈЕ СРБИЈА: Лече људе, а немају оверене књижице - 5 година! (стр.5)**

**ОТИШЛИ ДА ЗАРАДЕ ЗА ЖИВОТ, ОСТАЛИ БЕЗ ДИНАРА Словаци опет преварили наше раднике, педесет Срба не зна ни када ни како ће се вратити кући(стр.6)**

**Наставници поново размишљају о „шетњи” до Владе Србије(стр.7)**

**И догодине без запошљавања у јавном сектору(стр.8)**

**Деценију од кризе: стране фирме расту, државне падају, а тајкуни пропали(стр.10)**

**Ко је преварио просветне раднике? (стр.11)**

**Трећина незапослених без икакве струке; занатлије најтраженије(стр.13)**

**У јавним предузећима по пет одсто повишице у 2019. и 2020. (стр.14)**

**Производња у Фијату завршена за ову годину(стр.15)**

**Синдикат правосуђа предочиће проблеме Јоханесу Хану(стр.15)**

**Споразум о добровољном одласку радника из Телекома(стр.16)**

## **Ужичка "наменска" јача Србију** **Н. ЈАНКОВИЋ**

**На 90. рођендан "Први партизан" добио модерну линију и темеље нове фабрике. Инвестиција у објекат од 20. 000 квадрата вредна је око 20 милиона евра**

СРПСКА наменска индустрија наставља да јача свој углед и деценијама стицану добру позицију на светском тржишту: домаћи лидер у овој делатности, ужички "Први партизан" отворио је нову, модерну производну линију у кругу фабричке централе у Крчагову, а неколико километара даље, ван града у насељу Бела земља, постављен је камен темељац за нову, најсавременију фабрику ове компаније. Ова два подухвата вредна укупно 27 милиона евра ће уз јачање одбрамбене моћи земље и вишеструко увећање прихода, отворити могућност запошљавања још 300 радника.

Нова фабрика "Првог партизана", већински државне компаније, у насељу Бела земља простирала се на 74 хектара. У првој фази под кровом ће се наћи 20.000 квадратних метара погона, биће упуслено 200 нових радника, а укупна вредност инвестиције је 20 милиона евра. Рок за завршетак посла повереног ужичком "Јединству" је 15 месеци.

- У новој фабрици обављаће се финализација, паковање, складиштење и дистрибуција наших производа. То значи да ће инертна производња, потенцијално ризична, бити измештена из града, пре свега из садашњег подземног погона. Уз повећану безбедност, савремена технологија омогућиће увећање производње и прихода - нагласио је генерални директор "Првог партизана" Добросав Андрић.

Нова линија у кругу фабричке централе, у градском насељу Крчагово, представља допуну асортимана "Првог партизана". Ту ће на најновијој опреми бити прављене чауре за нови калибар, а места ће бити за 100 нових радника.

- Као извозници у више од 70 држава, ми данас имамо пласман вредан од 90 до 95 милиона долара. Нова производна линија ће повећати производњу за 30 процената - додао је Андрић.

### **ПРОФИТ - У ОДБРАМБЕНУ МОЋ**

- ДРЖАВА је успешна у спровођењу стратегије повећања одбрамбене способности. "Први партизан" је најуспешнији пример домаће "наменске" индустрије са добрим положајем на светском тржишту. Последњих година, компанија је уложила 25 милиона евра својих прихода у модернизацију, а држава је као већински власник 19 милиона евра свог профита такође инвестирала у нове подухвате - истакао је др Ненад Милорадовић, помоћник министра одбране у Влади.

## **Споразум Телекома и синдиката: Отпремнине 900 евра по години** **Танјуг**

**Руководство и репрезентативни синдикати Телекома Србија потписали су данас Споразум о условима за добровољни одлазак запослених, за шта је обезбеђено 900 евра по години стажа**

Руководство и репрезентативни синдикати Телекома Србија потписали су данас Споразум о условима за добровољни одлазак запослених, за шта је обезбеђено 900 евра по години стажа.

Споразум су потписали генерални директор Телекома Србија Предраг Ђулибрк, извршни директор за људске ресурсе Драшко Марковић, председник Јединственог синдиката Телекома Србије Славољуб Кандић и председник Синдиката Телекома Србија Мирослав Јоксимовић.

Ђулибрк је након потписивања споразума изјавио да се протеклих година дешавају брзе технолошке промене, да се технолошки циклус у телекомуникацијама скратио на три до пет година, да се мењају пословни модели и да зато у "Телекому" постоје потребе за новим кадровима јер тржиште постаје све захтевније.

"Телеком Србија је данас компанија где је мање од један посто запослених млађе од 30 година. Скоро 50 процената запослених су људи старији од 50 година. Ако говоримо о технолошким променама и свему ономе што су изазови данашњег тржишта, потпуно је јасно да и Телеком Србија мора да занавља своје кадрове, да запошљава кадрове нових профила и да подмлади компанију", каже Ђулибрк.

Зато, објашњава, са синдикатима је дефинисан оквир који омогућава људима да под добровољним и, како истиче, "заиста и финансијски одличним условима оду из компаније".

"Нама није циљ да отпуштамо и терамо људе из Телекома Србија јер причамо о људима који су цео свој радни век провели овде, него да оду под добровољним условима јер свакако интересовање у компанији постоји", каже Ђулибрк за ТаЊуг.

Навео је да ће запослени имати прилику да се јаве на конкурс који ће бити расписан у првом кварталу 2019. године.

Како би Телеком наставио да буде лидер на тржишту телекомуникација, додаје Ђулибрк, важно је подмладити кадар у компанији.

Председник Јединственог синдиката Телекома Србије Славољуб Кандић каже да је задовољан договорима и подсећа да је оптимизација и у погледу људских ресурса у овој компанији почела још 1997. године, када се Телеком одвојио од "Поште".

"Тада смо имали око 13.500 радника, данас је та цифра 7.500, што говори да се то радило и да је било основно опредељење синдиката, да људи из компаније могу да изађу само путем добровољног одласка или природним одливом, одласком у пензију", каже Кандић.

На документу који је данас потписан, објашњава, радило се годину дана "са жељом да у разговорима са пословодством постигнемо што боље циљеве за запослене, односно, да створимо што већи простор, да што више људи који желе да доброволно оду из компаније то и ураде уз новчану накнаду".

Каже да споразум који је данас разматран у органима Синдиката, како на Управном одбору тако и на проширеном Управном одбору Јединственог синдиката Телекома Србије, и да је једногласно прихваћен.

"То говори да смо доста урадили у интересу људи, запослених, да су задовољни таквим предлогом", рекао је Кандић.

"Предвиђамо да ће добровољно да оде најмање око 1.000 људи. Очекујемо у другом делу, других 800, а који су планирани аутсорсингом", додао је председник Јединственог синдиката.

У овој другој групи, за коју је предвиђен аутсорсинг (прелазак у друга предузећа), биће такође омогућено да се под истим условима пријаве за доброволни одлазак уз отпремнину од 900 евра.

"Отпремнина за доброволни одлазак је 900 евра нето по години штажа, и то је нешто што је заиста до сад најбоље од свих доброволних одласака и што сматрамо да ће мотивисати људе да прихвате тај износ средстава".

Председник Синдиката Телекома Србија Мирослав Јоксимовић оценио је услове из споразума као најбоље у Србији, али и шире.

"Ми смо се трудили да направимо што боље услове и мислим да смо направили најбоље у Србији, а и шире, јер ни у ЕУ нису такви услови које смо успели да постигнемо", истакао је Јоксимовић.

Он подсећа да се често појављују лажне вести када је реч о теми добровољних одлазака из Телекома и објашњава да није реч о технолошким вишковима како се то често у јавности представља.

"По свим европским мерилима, немамо технолошки вишак, али имамо структуру запослених која сад има 49 година... неки старији људи не могу да се прилагоде технолошком напретку... Трудили смо се да добију оно што углавном могу да зараде до пензије јер су углавном у питању људи који су старији и који су ближе пензији", рекао је Јоксимовић.

Младе људе, каже, компанија не жели да изгуби јер, како објашњава, Телекому су потребни нови стручњаци.

Телеком планира да у првом кварталу следеће године распише конкурс за пријављивање за отпремнине, за шта су обезбеђена средства, а у трећем кварталу следеће године, након анализа које ће бити спроведене, постоји могућност да почне аутсорсовање око 800 радника који тренутно обављају техничке послове у компанији, попут одржавања објеката...

## **И ОВО ЈЕ СРБИЈА: Лече људе, а немају оверене књижице - 5 година!**

### **Танјуг**

#### **Због бирократских заврзлама 145 запослених у Дому здравља у Ћуприји су без здравственог осигурања иако редовно сваког месеца уплаћују новац**

Запослени у Дому здравља у Ћуприји лече грађане ове општине, а сами, биће пет година 1. јануара, због бирократских заврзлама Пореске управе и Републичког фонда здравственог осигурања (РФЗО), немају оверене здравствене књижице, иако 145 њих редовно сваког месеца уплаћује новац за здравствено осигурање.

Главни повереник Гранског синдиката здравства и социјалне заштите Србије "Независност", лекар Дома здравља Заим Сијарић, објаснио је за Тањуг да је "због неплаћених пореза и доприноса од 2014. године, и то за тзв. неуговорене раднике Дома здравља, Пореска управа блокирала рачуна, али истовремено оспорила право на оверу књижица тзв. уговореним радницима, иако се за њих порези и доприноси уплаћују континуирано сваког месеца".

Од тада почињу муке запослених у Дому здравља и бирократске заврзламе на релацији Пореска управа - (РФЗО) у Јагодини, "око начина превазилажења настале ситуације", додао је доктор Сијарић и истиче да су "запослени онемогућени да се лече и препуштени су сами себи, иако су међу њима многи, у међувремену, оболевали и од малигних болести и морали на неодложне хируршке интервенције".

Он је додао да после спроведених рационализација у последње две године, Дом здравља има јако мали број неуговорених радника у односу на уговорене, који сваког месеца редовну уплаћују доприносе", рекао је Сијарић и прецизирао да је "у овом тренутку запослено 145 уговорених и само седам неуговорених радника".

"По логици Пореске управе и РФЗО, због ових седам, 145 људи који редовно дају новац за здравствено осигурање, немају право да се лече и немају оверене здравствене књижице", рекао је Сијарић.

"Чињеница да ми као здравствени радници немамо оверене здравствене књижице, брука је здравственог система Србије", оценио је доктор Сијарић и истакао да су запослени о овом

проблему упознали преставнике највиших органа власти државе и општине Ђуприја, али "они ништа нису урадили а често нас нису удостојили ни одговора".

Огорчен на стање, Сијарић се пита "о каквој ми бризи о човеку говоримо када је и онима који треба да брину о здрављу народа, због бахатости, самовоље и неодговорности појединаца и институција, одузето право да се лече и сами буду здрави".



## **ОТИШЛИ ДА ЗАРАДЕ ЗА ЖИВОТ, ОСТАЛИ БЕЗ ДИНАРА Словаци опет преварили наше раднике, педесет Срба не зна ни када ни како ће се вратити кући**

М.М.

За још један у низу случајева преварених Срба који су отишли у Словачку на рад, као и нехумани услови у којима су тамо принуђени да бораве, јавност је сазнала јуче. Педесетак наших радника налази се тренутно у тој земљи, без пара и сазнања када и како ће се вратити кући.

Неколико компанија које посредују приликом запошљавања српских радника у Словачкој већ је раскринкано због нарушавања радних права и неиспуњавања датих обећања, а на добром путу је и фирма "Раскен" преко које је педесетак радника из Србије отишло у Словачку, где се и сада налазе. Њихова судбина сада је неизвесна, имајући у виду да су власници поменути фирме, тврде они - ухапшени.

"Број који сте позвали тренутно није доступан, позовите касније", издекламовао је аутоматизовани женски глас, прво на словачком, а онда на енглеском, сваки пут када смо позвали број назначен на сајту фирме "Раскен Консалтинг" из Трнавe.

У просторијама компаније за посредивање приликом запошљавања очигледно нема никога, што је у складу са наводима једног од радника да је у агенцију 14. новембра "упала полиција (тржишна инспекција), вероватно због неплаћеног пореза, а власници агенције су задржани у притвору".

Радници нису могли да подигну недељну аконтацију од 50 евра, која им се исплаћује сваког петка, као ни месечну плату коју преузимају 20. у месецу. Речено им је да ће им новац бити исплаћен након 2. децембра, што им је "упалило црвену лампицу", имајући у виду да им је смештај обезбеђен до 31. новембра, када морају да се врате за Србију.

### **Без новца, препуштени сами себи**

- Остали смо без евра у цефу, хране нам понестаје, нервозни смо, исфрустрирани, препуштени сами себи, неки су због глади приморани да краду по маркетима. Речено нам је да од недеље не идемо на посао, а и немамо чиме да платимо превоз - изјавио је за домаће медије један од момака који се тренутно налази у Словачкој.

"Управо сам сазнао да је компанија била окупирана полицајцима. Питам се ко ће ми дати плату", написао је један мушкарац на словачком на Фејсбук страници "Раскен Консалтинг", који је дао лошу оцену овој страници и назначио да је не препоручује другима.

Разменио је неколико коментара о истој теми са још једном корисницом ове друштвене мреже, која је напоменула да "свако зна нешто ново о ситуацији са 'Раскеном'".

### **Није им први пут**

Словачка агенција за запошљавање "Раскен" и раније се помињала у негативном контексту у домаћим медијима.



- Рекли су нам да ко хоће својевољно да оде, мора да да 100 евра. Србин из агенције рекао је да ће лично довести петоро људи, затворити оног ко хоће да иде у собу и пустити их да га бију - испричао је прошле године за наш лист младићкоји је управо преко "Раскена" отишао у Словачку и радио у фабрици "Самсунга".

Тај случај само је један у низу о којима је домаћа јавност извештавала.

### **"Ни свиње овде не бих држао"**

Он је тада рекао и да су услови у којима су били принуђени да живе очајни: купатило је користило око 100 људи, а у таквим спаваоницама, рекао је он тада, "не би ни свиње држао".

Са тим сведочењем слажу се многе изјаве Срба који су у Словачку кренули трбухом за крухом, а вратили се подвијеног репа: понижени, измрцварени, и често и са мање пара него што су отишли.

### **Амбасада је у контакту с нашим радницима**

У покушају да сазнамо нешто више о актуеланом случају наших радника преварених у Словачкој, у Министарству спољних послова Србије нам је речено да је Амбасада Србије у Братислави у контакту са њима.

- Држављани Србије на привременом раду у Словачкој, ангажовани преко словачке агенције за запошљавање "Раскен", обратили су 20. новембра нашој амбасади у Братислави поводом могуће неисплате зарађених плата пошто су, према њиховим наводима, власници наведене агенције ухапшени - наводи се у одговору који нам је послало Министарство спољних послова Србије.

Амбасада Србије у Братислави је у контакту са нашим држављанима у Трнави као и словачким институцијама и по потреби ће предузети све потребне мере у складу са својом надлежношћу, кажу из Министарства, и додају да су са овим случајем упознати и Министарство унутрашњих послова и Министарство за рад, запошљавање, борацка и социјална питања.

Од Министарства за рад нисмо добили одговоре о овом случају до закључења текста.

**ПОЛИТИКА** ONLINE

## **Наставници поново размишљају о „шетњи” до Владе Србије**

Аутор: Драгана Јокић-Стаменковић

Полугодишњи преговори о побољшању положаја просветних радника пропали су одлагањем увођења платних разреда за 2020. годину, па се јуче помињао штрајк упозорења, који би се одржао следеће недеље

Представници четири репрезентативна синдиката просвете најавили су јуче на конференцији за медије у Београду могуће организовање штрајка упозорења испред Владе Србије наредне недеље због вести да се увођење платних разреда, који ће регулисати зараде запослених у јавним службама, одлаже за 2020. годину.

Синдикалци кажу да тиме пропадају полугодишњи преговори које су водили са представницима министарстава просвете, државне управе и финансија о побољшању позиције просветних радника коју би заузели у платним разредима. Наглашавају и да су разочарани што их нико из три министарства није обавестио да се најављено усвајање уредбе о платним разредима одлаже за годину дана.

Јасна Јанковић, председница Уније синдиката просветних радника Србије (УСПРС), истиче да им је према споразуму из 2015. године увођење платних разреда обећано још од 1. јануара 2016, а да је сада без најаве померено за 2020. годину. Уредба је, подсећа, требало да се донесе још

половином септембра, па је то одлагано цео октобар, да би сада у јавности представници власти најављивали и њено одлагање за годину дана.

– Пола године са нама преговарају о њој, називају нас социјалним партнерима и сада одједном – тајац. Претпостављам да су представници Владе Србије проценили да им се више исплати да повећају плате неком другом него просветним радницима.

Очигледно је да ће увести само секторска увећања зарада по професијама, а управо су она довела до тога да просветни радници буду најгоре плаћени од запослених у јавним службама – тврди Јанковићева и додаје да наредне недеље очекују и пријем код Муамера Зукорлића, председника Скупштинског одбора за образовање, који је једини одговорио на њихов захтев за разговор.

Усвајање закона о запосленима у јавним службама било је најављено од нове године, а у складу са тим актом до почетка 2019. требало је да буде донета и Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама. Међутим, Влада Србије почетком месеца је одложила усвајање закона за годину дана. Просветни радници полагали су много наде у уредбу јер су се на преговорима изборили да већи део њих ипак буде уврштен у жељени девети платни разред, који би им донео веће зараде. Иначе, према подацима УСПРС-а, просечна наставничка плата у Србији на почетку претходне школске године била је 438 евра, док су зараде основно и средњошколског наставног кадра у Босни и Херцеговини и Црној Гори за двадесетак евра више у односу на овдашње.

Сем УСПРС-а, јучерашњи скуп су организовали Грански синдикат просветних радника Србије „Независност”, Синдикат радника у просвети Србије и Синдикат образовања Србије.

Подсетимо, ове седмице незадовољство су исказали и представници Самосталног синдиката предшколског васпитања и образовања Србије. Они су затражили повећање плате запослених у вртићима за 15 одсто, а ако им се захтев не испуни најавили су једнодневну обуставу рада обданишта или штрајк испред Владе Србије.

Љиљана Киковић, председница тог синдиката, истакла је у медијима да су „запослени у вртићима дискриминисани”, јер је буџетом за наредну годину за њих предвиђено повећање плате од седам одсто, док су запослени у основним и средњим школама добили увећање од девет одсто.

Истовремено се огласио и Славко Гак, секретар за образовање и децу заштити града Београда, који је истакао да не очекује да предшколске установе у престоници буду део тог штрајка.

– Прошле године Београд је у односу на увећање на нивоу републике додатно увећао плате запосленима у предшколским установама за 10,89 одсто. Гледаћемо да то учинимо и у 2019. години, ако буде финансијских могућности – најавио је Гак и објаснио да запослени у вртићима, као и здравствени радници, на пример, немају законско право на потпуну обуставу рада.

## **И догодине без запошљавања у јавном сектору**

Аутор: Маријана Авакумовић

И догодине без запошљавања у јавном сектору Љубодраг Савић, професор Економског факултета, сматра да из ове забране треба изузети лекаре, медицинске сестре и инспекторе. Таман што се обрадовао повећању плате од седам одсто, Саша М., службеник у једном министарству, јуче се разочарао када је чуо да догодине неће бити примљен у стални радни однос. Он већ три године ради на основу уговора о привременим и повременим пословима, који му послодавац на сваких неколико месеци обнавља ишчекујући промену статуса у – запослен на неодређено време.

Дакле, иако ће од 1. јануара бити повећане плате од пет до 12 одсто у школству, здравству, војсци, полицији, државној управи и јавним предузећима, рестриктивне мере у области



запошљавања неће бити укинуте. Забрана запошљавања у јавном сектору, која је на снази већ неколико година, биће продужена и на целу 2019. годину.

Ово је пре два дана одлучила Влада Србије када је усвојила Закон о изменама и допунама Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору.

У образложењу је наведено да су смањење зарада, забрана запошљавања и рационализација броја запослених у јавном сектору мере које су највише допринеле смањењу расхода и успеху фискалне консолидације.

– У извештају Европске комисије за 2017. констатује се да је од 2015. број запослених у јавној управи смањен за више од 29.175 радника, са нагласком да је потребно наставити са оптимизацијом јавног сектора како би се остварио утицај рационализације – пише у образложењу овог закона.

Мера забране пријема у радни однос у јавном сектору уведена је крајем 2013. и до сада је у договору са ММФ-ом у више наврата продужавана.

Ипак, то није значило и потпуну обуставу запошљавања у јавном сектору, јер су нови кадрови примани у радни однос тамо где се појавила потреба за тим. За то је, међутим, било потребно добро образложење и одобрење владине Комисије за давање сагласности за ново запошљавање, у којој седе представници министарства финансија и државне управе и локалне самоуправе.

Љубодраг Савић, професор Економског факултета, подржава владу у мерама штедње и сматра да у неким деловима јавног сектора треба ограничити запошљавање. Али истиче и да држава мора да преузме ризик и укине забрану запошљавања тамо где постоје дефицитарна занимања.

– Пре свега мислим на здравство. Недостају нам лекари и техничко особље. Забрана запошљавања за њих не треба да важи и треба им додатно повећати плате. Слично је и са инспекторима. Просто, нису сви једнако важни и нису сви делови јавног сектора у истом положају – каже Савић.

Фискални савет недавно је изашао са препоруком да се током 2019. мора контролисано изаћи из мере забране запошљавања, јер већ постоји озбиљан мањак запослених у кључним областима опште државе.

– Стихијски приступ смањивању броја запослених ставио је у незавидан положај неке важне сегменте друштва. Здравство има најупечатљивији мањак кадра: према последњим подацима, има чак 3.000 људи мање него што је предвиђено Уредбом о максималном броју запослених у јавном сектору. Процењује се да у Клиничком центру Србије постоји мањак од 15 одсто запослених (скоро 1.000 људи) – наводи Фискални савет у анализи „Фискална кретања у 2018. и препоруке за 2019”.

Према оцени аутора ове анализе, државну администрацију (министарства и друге органе) такође карактерише мањак запослених. Пореској управи недостаје око 500 пореских инспектора, а сличне проблеме имају и друге инспекцијске службе (тржишна, санитарна, буџетска, просветна), будући да им по важећим систематизацијама недостаје најмање 300 људи.

Ово стручно тело наводи да процесом фискалне консолидације наметнути оквир (забрана запошљавања) траје предуго. Укупан број запослених јесте смањен у последњих пет година, мада у мањој мери него што се на први поглед чини.

Према рачуници Фискалног савета број запослених (по свим основама) у 2018. је за око 18.000 мањи него пет година раније. Укупан број стално запослених (на неодређено) у државном сектору континуирано је опадао – у периоду од децембра 2013. до средине 2018. за чак 37.000 људи – али је различитим уговорима (на одређено и ван радног односа) додатно ангажовано 19.000 људи.

Србија се према укупном броју запослених тренутно налази чак и испод просека ЦИЕ (и испод већине појединачних земаља, изузев Македоније и Бугарске), јер у државном сектору Србије

ради мање од седам запослених на 100 становника – просек у другим земљама је готово осам радника.

– Забрана запошљавања довела је до неселективног одлива кадрова из државног сектора – оних који су вишак, али и потребних висококвалификованих радника којих већ сада нема довољно – упозорава Фискални савет.



Листа најбољих фирми у Србији "Топ 2017/2018" указује на занимљиве трендове

**Деценију од кризе: стране фирме расту, државне падају, а тајкуни пропали**

Пише: М. О.

Највеће компаније по пословним приходима у 2017. години биле су ЕПС са 252,1 милијардом динара, НИС са 215,8 милијарди и Фијат са 111,7 милијарди динара, речено је на представљању едиције ТОП 2017/18 у издању магазина Бизнис и финансије.

Гледано по висини добити, врх табеле је изненађујући јер се на њему налази ХИП Петрохемија са нето добити од 40,5 милијарди динара, а са пословним приходом од свега 37,9 милијарди динара. Разлог што је овај, претходних година губиташ, приказао највећи профит у прошлој години је то што је држава кроз УППР отписала дуг компаније од 37 милијарди динара, скоро половину обавеза Петрохемије, док је остали део дуга конвертован у капитал. Други на листи добитника био је НИС са 27,8 милијарди динара, а трећи Србијагас са 16,7 милијарди динара нето добити. На списку највећих добитника су и Телеком Србија, Тигар, Теленор, Галеника...

Овогодишња едиција пада на десетогодишњицу избијања светске економске кризе, па је занимљиво видети где се компаније где су компаније биле 2008. а где су сада. Директор Агенције за привредне регистре Звонко Обрадовић истакао је да се још 2008. године по броју концентрација и аквизиција могло видети да се нешто спрема, као и да је приватни сектор много брже реаговао од јавних предузећа.

„Занимљиво је рецимо да су прошле године предузећа из прерађивачке индустрије имала три пута већи приход него 2005, са нешто мањим бројем запослених. У пољопривреди је такође утростручен приход, а број запослених је преполовљен. Чак и грађевинарство које је годинама правило губитке, последњих година их смањује, а са мањим бројем радника“, оценио је Обрадовић, додајући да је у 2018. години 170.000 субјеката поднело финансијске извештаје што доста говори о свеобухватности АПР-а.

Ако би се привреда поделила на јавна и државна предузећа, предузећа у власништву домаћих капиталиста и иностране мултинационалне компаније, према анализи Ненада Гујаничића из брокерске куће Моментум секјуритиз, најлошије резултате су остварила државна, а најбоље инострана предузећа.

„Најбоље перформансе су оствариле мултинационалне компаније због професионалног управљања и релативно лаког приступа финансијама. Рецимо Тигар тајерс је у том периоду имао просечну годишњу стопу раста од 15 одсто. Колико је то, може се видети ако упоредимо са стопом раста БДП-а, где смо тек после осам година стигли до преткризног нивоа БДП-а“, рекао је Гујаничић. С друге стране, објашњава он, државне компаније су имале најлошије перформансе. Рецимо једна од најбољих компанија у државном власништву, Телеком Србија, имала је просечни годишњи раст у претходних 10 година минус четири одсто.

„Телекомуникациони сектор је имао тежак период, али Теленор је рецимо имао стопу раста нула одсто годишње“, казао је он.

Када се ради о домаћим фирмама или фирмама у рукама домаћих тајкуна неке од највећих су у међувремену нестале.

„Рецимо Нибенс група више не постоји, слично као и Фармаком. Такође, Викторија група постоји, али у оквиру једне друге групе. Они су пропали јер није било ефикасног управљања и због презадужености. Наравно ту је и трећи фактор, везе са извршном влашћу и када оне нестану избијају проблеми“, објашњава Гујаничић.

Српска привреда у великој је зависности од спољног финансирања, односно од банкарских кредита. На 100 динара финансирања, 60 динара су кредити.

„При тако великој зависности можете замислити шта се дешава када динар ослаби према еврџу. Код нас су банке доминантни играчи на финансијском тржишту, јер берза само номинално постоји. Дуинг бизнис листа Светске банке каже да смо пали на иза 80. места по заштити мањинских акционара, а у стварности ситуација је и гора и права мањинских акционара зависе само од добре воље већинског власника“, објашњава Гујаничић. Он додаје да су кредити банака последње две-три године повољни, ниже су каматне стопе, а динар стабилан. Међутим, када се ситуација у свету промени, а већ се мења јер ФЕД диже камате, а ЕЦБ ће то урадити од следеће године и још ако дође до промене валутног курса, српске фирме које су презадужене поново ће бити у проблемима, а слично је и са државом која и даље има висок јавни дуг.

### **Следеће године брисање неактивних друштава**

Директор АПР-а Звонко Обрадовић најавио је да ће до краја године да се почне са применом одредбе Закона о привредним друштвима донете пре неколико месеци по којој ће неактивна предузећа ићи у принудну ликвидацију и бити брисана из регистра.

„Имамо око 30.000 привредних субјеката који не реагују на законску обавезу да подносе финансијске извештаје. То су често људи који региструју фирму и никада не отворе жиро рачун или немају промет па мисле да немају никакве обавезе. По новом законском решењу брисаће се из АПР-а“, објаснио је Обрадовић додајући да је ова институција за 2014, 2015. и 2016. годину поднела 26.000 прекршајних пријава за неподношење финансијских извештаја.

Чланство оптужује синдикалне лидере, а они државу за исход борбе за побољшање материјалног положаја запослених у образовању

### **Ко је преварио просветне раднике?**

Пише: В. Андрић

Лавовски се борио министар просвете, лавовски су се борили и председници репрезентативних синдиката образовања.

Али је епилог те борбе – повећање плата за девет одсто изазвало револт међу просветним радницима, који сматрају да су их синдикални лидери издали. Они, пак, тврде да их је преварила држава, јер је прекршила много пута дато обећање да ће запослени у образовању добити највећу повишицу од свих делатности у јавним службама.

Ранко Хрњаз, председник Независног синдиката просветних радника Војводине, одговорност за неуспех синдикалне борбе види у синдикалним лидерима, напомињући да чланство има разлога да се на њих љути. На питање зашто их онда не мењају, Хрњаз одговара да власт на тим позицијама држи оне који јој одговарају, те да синдикални лидери из страха или незнања не смеју да се упусте у озбиљније акције. На наш коментар да за то морају имати армију људи иза себе, те да се показало да гро запослених не жели да учествује у штрајку, а очекују резултате, Хрњаз каже да би итекако имали подршку да изађу са правим захтевима.

– НСПРВ је од старта указивао да су захтеви синдиката били нереални. Синдикати су „навучени“ да одрађују прљав посао за владу. Од нас је тражено да разврставамо наставнике који раде исти посао у три платне групе, што је невероватно. Око 18.000 људи са шестим степеном стручне спреме је гурнуто у седми платни разред, а раде исти посао као и они са седмим. Да зло буде веће имате наставнике са шести степеном који постижу фантастичне резултате и они имају 11.000 мању плату од неких нестручних наставника са седмим степеном. НСПРВ је од почетка био против тога. Наш захтев од старта је био да основна зарада не сме бити испод минималца. Тиме се решавају сви проблеми – истиче Хрњаз.

Упитан да ли је и НСПРВ преварио своје чланство јер су као део Синдиката радника у просвети Србије учествовали у штрајку, наш саговорник каже да су се борили за горе поменути захтев и да су о томе обавестили своје чланове.

– У овом друштву па и међу самим члановима синдиката и радницима постоји раширен стереотип да су синдикални руководиоци на добро плаћеним местима, али да не раде свој посао добро. Њих сви одреда оцрњују. Не кажем да нема аргумената за такав став, али је далеко више људи који поштено обављају свој посао, колико могу и знају, а друга је ствар да ли то могу и знају. Када се разматрају чиниоци који доводе до опште слабости синдиката, ту већи удео одговорности имају чланови синдиката и потенцијални чланови него сами руководиоци. Уосталом, те руководиоце је неко изабрао, најчешће без политичких и уопште екстерних притисака. То је једна аутентична радничка организација која не може да буде много ни боља, ни гора од самих радника које окупља – каже за Данас социолог Срећко Михаиловић.

Он сматра да су председници синдиката образовања корак испред руководства осталих синдиката, јер су успели да одрже заједништво и не уђу у међусобне сукобе. Додаје да су имали половичан успех, али да цела прича о платним разредима још није завршена.

Утисак да просвета није важна држави, неки синдикални лидери темеље на чињеници да су у најављеној расподели буџетског колача најбоље прошли здравствени радници, а да нису ни штрајковали. Хрњаз каже да је то накарадно тумачење са којим се не слаже. Сматра да су здравствени радници у истом проблему као и просветари и да власт са процентом или два више, неће моћи да заустави њихов масовни одлазак у иностранство.

– Држава као највећи и најмоћнији послодавац буквално може да ради шта хоће да својим упосленицима. Таксисти и нотари су две најмоћније групе у друштву, које једино могу да изађу као победници у сукобу са државом – одговара Михаиловић на питање да ли се показало да просвета држави није важна.

### **Изразак из синдиката није решење**

– Људи су разочарани и напуштају синдикат, али то није решење. Ако сте незадовољни мењајте или синдикат или руководство, јер је држави у интересу да запослени изађу из синдиката да би могла да ради шта хоће. Око 35 одсто запослених у просвети су учлањени у синдикате, а када је тај проценат пао испод 50 одсто држава нас није зарезивала ни за шта – истиче Ранко Хрњаз, напомињући да су у многим претходним штрајковима прављене грешке јер се није протестовало за побољшање материјалног положаја већ за придобијање чланства.

## Трећина незапослених без икакве струке; занатлије најтраженије

НОВИ САД: По подацима из билтена Националне службе за запошљавање Србије на крају прошлог месеца у Србији је било 553.396 незапослених.

Од укупног броја оних који немају посао на крају прошлог месеца било је 369.540 стручних и 183.856 нестручних лица. Сам податак да је трећина од укупног броја незапослених без стручности указује да се активне мере запошљавања НСЗ морају усмерити управо на њих како би се уз обуке и квалификације оспособили за тржиште рада, које у последњих неколико година просто вапи за разним занатлијама.

Наиме, послодавци у Србији се већ извесно време жале да на тржишту рада нема занатлија односно радника одређених профила који им требају како би несметано радили и производили, па и ширили постојеће производне капацитете. Газде су само у октобру од НСЗ тражили 53 електрозаваривача, 194 бравара, 164 електромонтера, 117 кројача, по 61 металоглодача и столара за монтажу, 53 возача друмских возила и исто толико електрозаваривача, 45 аутомеханичара, 37 пекара, по 35 тесара, месара и касира, 27 возача виљушкара, 24 кувара, десет помоћника водоинсталатера, 14 шивача текстила...

Тражили и нудили посао, али многе од тражених кадрова на тржишту нису нашли било због тога што је добар део занатлија отишао да ради у иностранству било зато што је школовања за многе занате у протеклим годинама укинута, или једноставно није било заинтересованих...

Од дуалног образовања односно учења кроз рад много се очекује, али његова потпуна примена заправо почеће од наредне школске године. Тренутно се дуално образовање примењује у 84 средње стручне школе у Србији, а по том систему школује се у овом моменту више од 4.200 ученика. Но, док они “не стасају” односно не заврше трогодишњу или четворогодишњу стручну спрему, послодавци не могу да чекају нити да зауставе производњу због тога што не могу да нађу одговарајући кадар.

Управо због тога Национална служба за запошљавање, између осталог, спроводи обуке за тржиште рада и обуке на захтев послодавца. Како је “Дневнику” речено у НСЗ у овој години планирано је укључивање 780 незапослених у обуке на захтев послодаваца, од којих је 20 особа са инвалидитетом. Такође, истичу у НСЗ, планирано је и да у наведене обуке буде укључен и додатни број незапослених лица у оквиру Пројекта ИПА 2013.

У периоду од 1. јануара до 1. новембра ове године, филијалама НСЗ обратили су се послодавци који су доставили пријаве потреба за запошљавањем заваривача – бравара заваривача, варилаца ЦО<sub>2</sub> поступком, заваривача са атестом, и многим другим кадровима као што су кројачи, возачи, столари, тесари, пекари ..., објашњавају у НСЗ.

Како би удовољила захтевима послодаваца, али и помогла незапосленима да се оспособе за добијање радног места, НСЗ већ увелико спроводи разне обуке. У Севернобанатском округу, који је у надлежности филијале НСЗ у Кикинди, у току је реализација четири обуке за тржиште рада у које је укључено 30 незапослених лица. Обуке се реализују у Кикинди, Сенти и Новом Кнежевцу. У Кикинди, у оквиру заштитне радионице “Лира”, изводи се теоријско-практична настава за 15 незапослених, који ће након завршетка обуке стећи сертификат за кројење и шивење. С обзиром на развој текстилне индустрије у Кикинди, као и најаве отварања нових производних погона, процене су да ће они након стицања сертификата за кројење и шивење бити конкурентији на тржишту рада односно лакше доћи до радног места.

У Сенти је током прошлог месеца започета реализација обуке за оператере на ЦНЦ машинама. На обуци је 10 незапослених и то пет из Сенти и исто толико из Чоке. Обука се изводи у ДОО "Силос Тећ", који ће након успешне реализације и савладаних 184 часова наставе полазницима омогућити полагање за завршни испит и стицање сертификата. Занатско-образовни центар "Аџија" из Новог Сада, у сарадњи са послодавцем СЗТР "Жана" из Новог Кнежевца и НСЗ обучава пет лица за стицање нових знања и вештиња у руковању виљушкарком. Стандардизованом обуком за виљушкаристу у трајању од 120 часова незапослена лица ће добити сертификат и одмах моћи да се запосле код послодаваца из округа, који такав кадар траже већ неколико месеци.

И многе друге локалне самоуправе у Србији направиле су у сарадњи са НСЗ програм обуке за потребе послодаваца који послују на њиховој територији, и у већини случајева обучавају се занатлије које недостају тржишту рада и за које је потребна нижа стручна спрема или лица без квалификације. Јер, многи инвеститори пре него што донесу одлуку о инвестирању у одређену локалну самоуправу испитују тржиште рада односно да ли на њему има кадрова који им требају за попуну радних места које планирају да отворе. Често се догађа да управо недостатак одређеног профила радне снаге инвеститора уместо једне одведе у другу општину.

Проблем с којим се сусреће НСЗ јесте и чињеница да на евиденцији незапослених има и лица која нису завршила ни основу школу. Управо због тога спроводи се циклус функционалног основног образовања. Тренутно је у нове циклусе функционалног основног образовања укључено 45 незапослених на подручју филијале НСЗ Сомбор. Функционално основно образовање одраслих се реализује у сарадњи са школама верификованим од стране Министарства просвете односно са Школом за основно образовање одраслих у Сомбору и са ОШ "Петефи бригада" у Кули. Након завршетка основне школе сви они стичу могућност укључивања у обуке како би се оспособили за неки занат и тако дошли до радног места. Њима НСЗ обезбеђује уџбенике и исплаћује трошкове превоза.

**Љубинка Малешевић**

## **У јавним предузећима по пет одсто повишице у 2019. и 2020.**

БЕОГРАД: Више од 118.000 људи који раде у јавним и државним предузећима добиће у наредне две године укупно повећање зарада од 10 одсто - пет одсто у наредној и још пет одсто у 2020. години.

Практично, просечна зарада у јавним и државним предузећима која, према најновијим подацима, износи 65.021 динар, у наредној години ће бити већа за 3.251 динар, а у 2020. години за додатних 3.413 динара, пише "Блиц".

У локалним јавним предузећима просечна зарада од 46.707 динара истовремено ће бити већа за 2.335 динара, односно за додатних 2.452 динара у 2020. години.

Кориговане зараде треба да очекују запослени у више од 550 јавних и државних предузећа.

Законом о привременом умањењу зарада, држава је плате у овим предузећима линеарно смањила за 10 одсто током 2014. године.

"Плате у јавним и државним фирмама држава ће практично враћати фазно, пет одсто у 2019. години и пет одсто у 2020. На сличан начин фазно, али у више наврата је враћала и смањене плате у целом јавном сектору као и пензије", каже извор "Блица".





## **Производња у Фијату завршена за ову годину**

Аутор текста: Бета

**Производња у фабрици Фијат Крајслер аутомобили Србија за ову годину је завршена, а радници ће бити на одмору до краја децембра, речено је агенцији Бета у Самосталном синдикату ФЦА у Крагујевцу.**

Председник синдиката Зоран Марковић рекао је да је у ФЦА јуче завршена производња у две смене, док ће у понедељак радити само прва смена монтаже како би се припремиле траке за дужу паузу.

Марковић је рекао да ће одмор почети раније него претходних година, када је производња прекидана од средине децембра до божићних празника.

Он је оценио да је разлог за то смањена тражња возила, али и Фијатова рачуница да је боље направити један "дужи прекид, уместо више краћих прекида".

"Јесмо забринути и очекујемо да ускоро сазнамо какви су планови менаџмента за фабрику у Крагујевцу. Како је договорено са премијерком Србије Аном Брнабић, менаџери ФЦА треба да изнесу планове производње до краја децембра или почетком јануара", рекао је Марковић.

У синдикату су рекли да су предстојећу паузу "покрили" са 15 дана колективног годишњег одмора и шест дана плаћених са 65 посто, а радници ФЦА од августа до 1. јануара 2019. године искористће укупно 40 дана колективног одмора.

## **Синдикат правосуђа предочиће проблеме Јоханесу Хану**

**Синдикат правосуђа упутио је отворено писмо посланицима у коме тврди да су запослени у правосуђу дискриминисани и експлоатисани. Председница Синдиката правосуђа Србије Слађанка Милошевић изјавила је за Н1 да ће на проблеме у правосуђу указати и европском комесару за проширење Јоханесу Хану.**

Милошевић је у Дан уживо ТВ Н1 објаснила да је Синдикат правосуђа одлучио да се обрати народним посланицима због тога што су они овлашћени да предлажу законе, њихове измене и допуне, али и да надзиру рад Владе.

"Немамо поверења у извршну власт, обратили смо се народним посланицима. Требало би да буду обавештени о стању у правосуђу", рекла је Милошевић, прецизирајући међутим да још нису добили ниједан одговор из парламента.

"Немамо још никакве реакције (...) Постоји и други начин - бунтовни, принудни (...) Мислим да су запослени у правосуђу јединствени кад се удруже. Доста смо трпељиви, ћутимо, ћутимо до одређене границе, али кад неко пређе ту границу, више не ћутимо", истакла је она.

Милошевић подсећа и да је Синдикат правосуђа члан европског синдиката, и да имају заказан састанак са европским комесаром за проширење Јоханесом Ханом којег ће, како каже, обавестити о томе колико се крше права у правосуђу.

Указала је на тумачења закона и поделе на државне службенике и намештанике, односно на лица која обављају гавне и помоћне техничке послове.

"Није наведено да су помоћни послови домар, столар... И када је дошло до распоређивања, неки (запослени у правосуђу) су остали у статусу државних службеника, а неки намештаника", казала је Милошевић.

Поред тога што они који су у статусу намештаника имају ниже зараде и немају могућност напредовања, проблем је у томе и што је државни службеник овлашћен да учествује у истрази и суђењима, док намештаник није.

“Највећи проблем је код дактилографа. Уколико би адвокат на саслушању тражио да се легитимише записничарка, све одлуке донете у том поступку могле би да буду оборене. Ја радим у Другом основном јавном тужилаштву, од 16 дактилографкиња, три су у статусу државних службеника, а 13 у статусу немаштаника”, истакла је она и додала да је препорука Синдиката правосуђа намештаницима да одбијају да раде посао који им закон не дозвољава.

Подсетила је и да одлуке о изборима судија и тужилаца доносе Високи савет судства и Државно веће тужилаца и да се њихов број стално увећава, док број запослених у правосуђу стагнира услед забране запошљавања у јавном сектору.

“Нисмо ни ми задовољни радом правосуђа, али не можемо да утичемо на прилив предмета. То вам је као Дунав! Тужилаштва су прошле године примила 557.000 кривичних пријава, од 2013. до данас, примала су 2.417.728 кривичних пријава, и то све обрађује 700 тужилаца и 1.400 административног особља. Нема људства, нису финансије обезбеђење. Тужилачка истрага уведена је 2013, а није било појачања кадрова”, указала је Милошевић.

Истиче да се број предмета од 2013. до данас увећао за 60 одсто и шаљиво констатује да “камо среће да нам БДП расте као стопа криминала”.

Милошевић не верује да ће проблеми у правосуђу бити решени и истиче да дуго ради у тој области и да је њен утисак да се све у континуитету ради да правосуђе буде што више потчињено.

## **Споразум о добровољном одласку радника из Телекома**

Аутор текста: ФоНет

### **Руководство и репрезентативни синдикати Телекома Србија потписали Споразум о условима за добровољни одлазак запослених, саопштено је из те компаније.**

Реализацијом овог Споразума стварају се предуслови за пријем младих људи различитих кадровских профила, наводи се у саопштењу у којем се истиче и да је број запослених у компанији млађих од 30 година испод један одсто, а број запослених старијих од 50 година скоро 50 одсто од укупног броја запослених.

Јасно је да Телеком Србија мора да промени старосну структуру запослених како би адекватно одговорио на све технолошке промене и изазове на тржишту, наводи се у саопштењу.

Споразумом се дефинишу критеријуми, начин, поступак и динамика оптимизације броја запослених кроз програм добровољног одласка.

У компанији Телеком Србија последњих 15 година периодично се расписују конкурси за добровољни одлазак запослених под веома стимулативним условима. Овакви конкурси наилазе на велико интересовање, тако да је у наведеном периоду више хиљада запослених добровољно прихватало понуђене услове.

Оно што овај конкурс разликује од свих ранијих јесте да је компанија обезбедила до сада највећи буџет за реализацију програма за добровољни одлазак и то по најбољим условима за запослене.

Споразум су потписали генерални директор Телекома Србија Предраг Ђулибрк, извршни директор за људске ресурсе Драшко Марковић, председник Јединственог синдиката Телекома Србије Славољуб Кандић и председник Синдиката Телекома "Србија" Мирослав Јоксимовић.

Подсетимо, према незваничном Споразуму између руководства и синдиката, у који је Н1 имала увид, компанија Телеком Србија, припрема се да отпусти 1.800 радника, али још нема званичне потврде о броју људи који ће напустити компанију.